

Съфинансирано от
Европейския съюз

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2023-2027
за развитие на земеделието и селските райони

22.1.2025 г.

X

д-р Лозана Василева
Заместник - министър
Signed by: Lozana Ilieva Vasileva

Ръководител на Управляващия орган на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 - 2027 г.

Таблица за направените предложения и възражения в процеса на обществено обсъждане на проект на Заповед за утвърждаване на Насоки за кандидатстване по „Прием на заявления за подпомагане на дейности, насочени към развитие на занаяти по интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ от Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г.

№	Данни на подателя	Дата на получаване	Коментар/Предложение	Становище на УО на СПРЗСР
RDD@mzh.government.bg				
1.	Държавен фонд „Земеделие“	15 януари 2025 г.	1. В т. 5 от Раздел 6 е посочено, че „Преди издаване на административният акт по чл. 14 от Наредба № 4/2024 г. се извършва нова проверка на декларираните от одобрените кандидати актуални данни ...“. Обръщаме внимание, че преди издаване на административният акт по чл. 14 все още няма „одобрени кандидати“, а в предходната точка е посочено, че задължение на кандидата е да уведоми ДФЗ	Не се приема Текстът в т. 5 на раздел 6 касае нова , преди издаване на административният акт по чл. 14 от Наредба № 4/2024 г., проверка на вече декларираните данни относно Раздел 3.А „Декларация за минимална помощ“ и Раздел 3.Б „Данни за получена минимална помощ от

			<p>и да изпрати нова Декларация при кандидатстване в случай на настъпване на промяна по отношение на получената минимална помощ. Съгласно настоящите УК, такава декларация се прилага само на етапа на кандидатстване. В тази връзка текстът в т. 5 от Раздел 6 следва да е в следния вид: „Преди издаване на административният акт по чл. 14 от Наредба № 4/2024 г. се извършва служебна проверка по отношение на получената минимална помощ“. Остатъкът от текста не се променя. Ако текстът остане в сегашния си вид, то в раздел 14.2 следва да се посочи и документът: нова Декларация при кандидатстване в случай на настъпване на промяна по отношение на получената минимална помощ.</p>	<p>Декларацията при кандидатстване” (Приложение 2. Декларация при кандидатстване), която по същество е служебна.</p>
			<p>2. В т. 5.3 от раздел 10.2 е направена препратка към т. 2.5.1, но такава точка не съществува. Вероятно се визира т. 2.4.1 от същия раздел.</p>	<p><u>Приема се</u></p>
			<p>3. В т. 9 от раздел 11.1 се реферира към „дейности, включващи разходи по точка 9“, а трябва да е т. 7. В т. 13 от същия раздел се прави препратка към т. 13. Освен това номерацията в Раздел 11.1 е сбъркана и непоследователна.</p>	<p><u>Приема се</u></p>
			<p>4. В т. 13 от раздел 11.1 вероятно погрешно е включен документът по т. 19 от раздел 14.1. Следва да се реферира към т. 7-10 от раздел 14.1.</p>	<p><u>Приема се</u></p>
			<p>5. В т. 2 от раздел 11.2, текстът: „интервенция II.Г.14 „Първична преработка на дървесина“, включително дейности, описани в Приложение № 6“ следва да се обособи като точка 2.3.</p>	<p><u>Приема се</u></p>

		<p>6. В т. 5 от Раздел 11.2 се реферира към административния акт по чл. 14, ал 1 от Наредба № 4/2024 г., който е актът за предоставяне на финансова помощ, а не актът за отхвърляне. В същата точка се реферира към т. 3 от същия раздел, като е направено уточнение, че проверката се извършва само по отношение на <u>същите разходи</u>. Считаме, че когато се установи, че кандидатът е сключил договор за финансиране по процедура BG16RFPR001-1.004 „Подкрепа за семейните предприятия, предприятията от творческите индустрии и занаятите”, заявлението следва да бъде отхвърлено изцяло.</p>	<p><u>Приема се.</u> Текстът в точка 5 на раздел 11.2 е прецизиран и придобива следния вид: „В случаите по точка 4, и в случай, че преди сключването на административен договор по настоящия прием по Стратегическия план по ОСП се установи, че кандидатът е сключил договор за финансиране (който не е прекратен) по посочените в т. 4 (за същите разходи) програми/процедури, то на съответния кандидат ще бъде издаден административен акт по чл. 13, ал. 1 от Наредба № 4/2024 г.“.</p>
		<p>7. По отношение на т. 10 от раздел 11.2: вижте забележката по т. 10 от КОМЕНТАРИ ЗА ОБЩЕСТВЕНО ОБСЪЖДАНЕ ПО ПРОИЗВОДСТВО</p> <p>10. Текстът в т. 10 от Раздел 11.2 предполага, че за да започне обработката на заявленията за подпомагане е необходимо първо да приключи и приема на заявление по процедурата за УСЛУГИ. Едва тогава (поне месец по-късно) ще бъде възможно да се определят проектите, които подлежат на оценка по процедурата за ПРОИЗВОДСТВО. В противен случай е възможно да се стигне до следната ситуация: Извършва се предварително класиране по процедурата за ПРОИЗВОДСТВО, без да се изчака да приключи приема по УСЛУГИТЕ, и дадени кандидати са класирани в рамките на 150% от разполагаемия бюджет по процедурата за ПРОИЗВОДСТВО. Впоследствие се установява, че същите кандидати са подали проекти и по процедурата за</p>	<p><u>Бележката се приема.</u> Текстовете са прецизирани. Точка 10 става т. 9., като е записано, че „9. Един кандидат може да подаде заявление за подпомагане и по трите цели приема по интервенцията - за подпомагане на дейности, насочени към производство и продажба на продукти извън Приложение I от Договора за функционирането на Европейския съюз или за подпомагане на дейности, насочени към развитие на занаяти, или за подпомагане за дейности, насочени към развитие на услуги, при спазване на условията по точки 4 и 5 от Раздел 7. В рамките на конкретен прием, в случай че кандидатът е подал повече от едно заявление за подпомагане, на оценка и административна проверка подлежи единствено последното подадено по време.“.</p>

		<p>УСЛУГИ. Следователно, проектите на тези кандидати не следва да се разглеждат в процедурата за ПРОИЗВОДСТВО. Това от своя страна ще „размести“ и класирането по процедурата за ПРОИЗВОДСТВО. Друг проблем би възникнал, ако даден кандидат е подал заявление по процедурата за ПРОИЗВОДСТВО и точките по критериите за оценка се окажат достатъчни той да попадне в рамките на 150% от разполагаемия бюджет. В същото време, същият кандидат подава заявление и по процедурата за УСЛУГИ. При това положение заявлението за заявление по процедурата за ПРОИЗВОДСТВО подлежи на отказ. А ако се окаже, че точките по критериите за оценка по процедурата за УСЛУГИ са недостатъчни той да попадне в рамките на 150% от разполагаемия бюджет, кандидатът остава без подадено заявление по която и да е процедура.</p>	
		<p>8. В т. 4.2 от 12 са посочени като допустими разходи за „технологичен проект“. В УК няма изискване за предоставяне на технологичен проект. Изисква се единствено описание на процеса, изготвено от самия кандидат.</p>	<p><u>Приема се</u> Текстовете са прецизирани</p>
		<p>9. По отношение на т. 4.4 от раздел 12: вижте забележката по т. 13 от коментари за обществено обсъждане по Производство.</p>	<p><u>Приема се</u> Текстовете са прецизирани</p>
		<p>10. В т. 8 и т. 10 от раздел 12 да се уточни, че процентът се изчислява спрямо допустимите разходи по точка 1 и точка 3.</p>	<p><u>Не се приема</u> Процентът се изчислява спрямо допустимите разходи по т. 1 и т. 2.</p>

		<p>11. В т. 9 от раздел 12.1 се реферира към раздел 16. Такъв раздел липсва.</p>	<p><u>Приема се</u> Раздел 16 е наличен.</p>
		<p>12. В т. 6 от раздел 12.2 текстът следва да придобие вида: „Разходи за предоставяне на правни услуги“.</p>	<p><u>Приема се</u> Текстът на т. 6 от раздел 12.2 е прецизиран.</p>
		<p>13. В т. 28 от раздел 12.2 се реферира към т. 5-9 от раздел 12. Следва да са т. 5-10 от Раздел 12.</p>	<p><u>Приема се</u> Текстът на т. 28 от раздел 12.2 е прецизиран.</p>
		<p>14. В раздел 12.2 да се посочат изрично като недопустими разходи „единствено закупуването на локални съоръжения за съхранение на енергия (батерии)“.</p>	<p><u>Приема се</u> Добавена е т. 32 в раздел 12.2.</p>
		<p>15. По т. 7 от Методика за оценка на заявленията за подпомагане е посочено, чеДФЗ проверява „Таблица 1А от Приложение № 1. Бизнес План (включително дадената обосновка)“. Таблица 1А от бизнес плана е Таблицата с Инвестиционни разходи, за които не се кандидатства за подпомагане, но са част от цялостния обект на инвестицията и без тях обектът не може да бъде завършен и/или да функционира самостоятелно. Същата няма отношение към критерия.</p>	<p><u>Приема се</u> Текстът на т. 7 от раздел 13 е прецизиран.</p>
		<p>16. По т. 8 от Методика за оценка на заявленията за подпомагане е посочено, че: Точки по критерия се присъждат на кандидат, представил решение на ТЕЛК/НЕЛК и след проверка в същото дали съгласно намалената си работоспособност, лицето е пригодно да изпълнява дейността, за която кандидатства за подпомагане. В случай, че условието остане в този си вид, следва да се уточни къде и как се установява това обстоятелство. В допълнение, считаме че не е необходимо да се цитират разпоредби от Закона за хора с увреждания.</p>	<p><u>Не се приема</u> Обстоятелството относно пригодността на лицето да изпълнява дейността, за която кандидатства за подпомагане следва да се установи от оценката на работоспособността в решение на ТЕЛК/НЕЛК.</p>

			<p>17. В т. 23 и т. 24 следва да се уточни, че в случаите по т. 6 от Раздел 12.1, в офертите се посочват лицата, притежаващи необходимата професионална квалификация, включени в списъка по чл. 21 на Закона за енергията от възобновяеми източници, поддържан на интернет страницата на Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР).</p>	<p><u>Приема се</u> Текста на т. 23 и т. 24 е допълнен.</p>
			<p>18. Наименованието на раздел 14.2 е непълно.</p>	<p><u>Приема се</u> Наименованието на раздел 14.2 е допълнено.</p>
			<p>19. В т. 1.5 от Раздел 18 се реферира към т. 2.4 и 2.5. Препратката е грешна</p>	<p><u>Приема се</u> Текстът в т. 1.5 от раздел 18 е прецизиран.</p>
			<p>20. Грешни препратки:</p>	<p><u>Приема се</u></p>
			<ul style="list-style-type: none"> ○ В раздел 12, изречение първо погрешно се реферира към раздел 9. Следва да е раздел 11. ○ Раздел 12.1 Условия за допустимост на разходите: ○ В т. 6 погрешно се реферира към т. 13 и т. 14. Следва да са т. 12 и т. 13. ○ В т. 14 погрешно се реферира към т. 11 и т. 12. Следва да са т. 12 и т. 13. ○ В текста ВАЖНО погрешно се реферира към т. 10. Следва да е т. 11. ○ Раздел 14.1 Списък с общи документи: ○ В т. 7 погрешно се реферира към т. 6 от Раздел 11.1. Следва да е т. 5 от Раздел 11.1. ○ В т. 20 погрешно се реферира към т. 8-9. Следва да са т. 9-10. ○ В т. 24 погрешно се реферира към т. 14 от раздел 12.1. Следва да е т. 13. 	<p><u>Приема се</u></p>
			<p>По Приложение № 8: 1. Заявление:</p>	<p><u>Приема се</u></p>

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Следва да бъде добавено следното поле: „Идентификатор (ЕИК/БУЛСТАТ/ЕГН), по който съм съгласен НСИ да предостави данни от годишните финансови отчети:“. В указанията да се уточни, че: Кандидатите посочват ЕГН или БУЛСТАТ, по който лицето е подало данни към НСИ. ○ В раздел 10, мерната единица следва да е kWp. 	
		<p>По Приложение № 13: 3. Заявени разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ важат всички забележки, направени в КОМЕНТАРИ ЗА ОБЩЕСТВЕНО ОБСЪЖДАНЕ ПО ПРОИЗВОДСТВО. <ul style="list-style-type: none"> - Да се включи поле, в което да се посочва стойността на заявената БФП. - В Приложение № 12 няма референтни кодове С1, С2 и С3. Да се коригира падащото меню в таблицата със заявените разходи. - Колона „J“ не позволява изписването на името на доставчика. - В колона „K“ следва да се зададе правилния формат (General или Text). - Колона „L“ не позволява изписването на марка и модел. - В колона „M“ да се зададе формат „Date“ - В колона „N“ да се зададе формат „Date“ - В колона „O“ да се зададе формат „Date“ - Същите забележки важат и по отношение на данните за Оферент 2 и Оферент 3. - Във всички колони след „AF“ се посочва, че кандидатите отбелязват с “X”. В същото време, в падащото меню опциите са ДА и НЕ 	<p><u>Приема се</u></p>

			<ul style="list-style-type: none"> - В колона „AF“, ред 50 е записано „до 7 %“. Текстът вероятно е останал от по-ранни варианти на таблицата. - Не е ясно какво е предназначението на ред 52 (колони от „AF“ до „AO“). - Формулите на ред 50 и 51 от колона „I“ са грешни и не изчисляват правилно сумата, когато се кандидатства с ДДС. - Кодовете от падащото меню в колона „AQ“ с наименование: „№ по ред от списъка с разходите, за които РА има определени референтни цени“ не кореспондират със списъка с референтни разходи (Приложение № 12). ○ Целите и потребностите от заявлението за подпомагане не кореспондират с целите и потребностите от Условието за кандидатстване. 	
2.	Емил Цвятков	15 януари 2025 г.	УВАЖАЕМА ГОСПОЖО/УВАЖАЕМИ ГОСПОДИНЕ, Във връзка с чл. 68, ал 3 от ЗПЗП Ви предавам следните предложения по проектите на условията за кандидатстване и условията за изпълнение, както следва:	
			Условия за кандидатстване	
			<p>Приложения за информация</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приложение № 4. Селски райони. 2. Приложение № 5. Приложение I на Договора за функциониране на Европейския съюз. 3. Приложение № 6. Списък на производствата преди индустриалната преработка на дървесината. 4. Приложение № 7. Списък референтни разходи. 	

			<p>5. Приложение № 8 Информация за попълване на заявление за подпомагане в СЕУ (Включва: Таблици: 1. Заявление. 2. Критерии за оценка. 3. Заявени разходи) 6. Приложение № 9. Ръководство за подаване на заявление за подпомагане в СЕУ</p>	
			<p>ПРЕДЛОЖЕНИЕ 1: 1. Поради липса на приложение № 9 към комплекта на документи за обществено обсъждане, същото да се качи и да се удължи срока за това обсъждане с поне 7 дни. Не е възможно да се проверят данните, които ДФЗ е заложило да се попълват в каква степен отговарят на УК. Допълнително не е ясно дали СЕУ ще даде възможност за разпечатване на всички въведени данни от Кандидата, като доказателство че е изпълнил задълженията си по УК. Кандидата трябва да разполага с възможност чрез подходящ изход от СЕУ да разполага и контролира какво приема и какво съхранява СЕУ по неговото заявление за подпомагане.</p>	<p><u>Предложението се приема по принцип</u> Общо ръководство за работа в СЕУ вече е публикувано на електронната страница на Системата за електронни услуги https://seu.d fz .bg/drupal/ Самото ръководство представлява техническа инструкция за подаване на заявлението за кандидатстване в СЕУ, като пълната информация, която ще бъде попълвана в системата е представена в Приложение № 8. Текстовете на Насоките са прецизирани.</p>
			<p>2. Да се включи приложение с образец на Административен договор. Липсва този образец и Кандидатите не са наясно при какви права и задължения ще се подписва този договор.</p>	<p><u>Предложението не се приема</u> Всички права и задължения на кандидата/бенефициента са предвидени в Наредба № 4/2024 г. и Насоките за кандидатстване (Условия за кандидатстване и Условия за изпълнение).</p>

				<p>Административният договор не съдържа условия, различни от посочените в цитираните документи или други нормативни актове, приложими за подпомагането по този прием.</p> <p>В договора ще бъдат посочени конкретните, стойности, срокове и изисквания, произтичащи от одобреното заявление за подпомагане на съответния кандидат. Където е приложимо, договора ще съдържа определените обособени позиции за междинно плащане, съобразно подадените в заявлението дейности.</p>		
			<p>3. Да се включи приложение с изчерпателен списък на всички занаяти, които са допустими по интервенцията. Интервенцията е за занаяти и трябва еднозначно да ги посочва в приложение към УК.</p>	<p><u>Предложението не се приема</u></p> <p>В Раздел 11. Допустими дейности, в т. 2. е ясно записано, че дейностите, включени в заявлението за подпомагане, са определени съгласно чл. 3, ал. 2, т. 1 от Закона за занаятите. Доколкото интервенцията не предвижда конкретно ограничение по отношение на обхвата на подпомаганите занаяти, референцията е дадена към съответния законодателен акт.</p>		
			<table border="1" data-bbox="566 1094 1393 1155"> <tr> <td data-bbox="566 1094 696 1155">ОПР</td> <td data-bbox="696 1094 1393 1155">Отчет за приходи и разходи</td> </tr> </table> <p>ПРЕДЛОЖЕНИЕ 2: Да се допише нормативния акт, по който се съставя и по който се определя неговото съдържание</p>	ОПР	Отчет за приходи и разходи	<p><u>Приема се по принцип</u></p> <p>Текстовете са прецизирани.</p>
ОПР	Отчет за приходи и разходи					
			<table border="1" data-bbox="566 1315 1393 1375"> <tr> <td data-bbox="566 1315 757 1375">ФЕЦ</td> <td data-bbox="757 1315 1393 1375">Фотоволтаична електрическа централа</td> </tr> </table> <p>ПРЕДЛОЖЕНИЕ 3:</p>	ФЕЦ	Фотоволтаична електрическа централа	<p><u>Предложението не се приема</u></p>
ФЕЦ	Фотоволтаична електрическа централа					

			<p>Определението да се промени на „СМР на Фотоволтаична електрическа централа върху сграда или земя в УПИ.“</p>	<p>. Бележката е по отношение на Раздел 1 Използвани съкращения.</p>		
			<table border="1"> <tr> <td data-bbox="564 384 752 663"> <p>Дейности, които представляват обикновен а подмяна</p> </td> <td data-bbox="752 384 1393 663"> <p>" Дейности, които представляват обикновена подмяна" са разходи за замяна на активи, които не водят до подобряване на цялостната дейност на кандидата</p> </td> </tr> </table> <p>ПРЕДЛОЖЕНИЕ 4: Да се поясни спрямо какви обективни критерии ще се доказва „подобряване на цялостната дейност на кандидата“.</p>	<p>Дейности, които представляват обикновен а подмяна</p>	<p>" Дейности, които представляват обикновена подмяна" са разходи за замяна на активи, които не водят до подобряване на цялостната дейност на кандидата</p>	<p><u>Предложението се приема по принцип</u> Текстовете са прецизирани.</p>
<p>Дейности, които представляват обикновен а подмяна</p>	<p>" Дейности, които представляват обикновена подмяна" са разходи за замяна на активи, които не водят до подобряване на цялостната дейност на кандидата</p>					
			<table border="1"> <tr> <td data-bbox="564 863 752 1225"> <p>Енергия за собствено потреблен ие</p> </td> <td data-bbox="752 863 1393 1225"> <p>"Енергия за собствено потребление" е количеството енергия, използвано за снабдяване на обекти, клонове и предприятия на собственика на съоръженията и инсталациите за производство на енергия от възобновяеми източници (съгласно § 1, т. 7 от Допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници).</p> </td> </tr> </table> <p>ПРЕДЛОЖЕНИЕ 5: Да се поясни дали за целите на интервенцията се включват и обекти, клонове и предприятия, които са извън мястото на изпълнение на проекта.</p>	<p>Енергия за собствено потреблен ие</p>	<p>"Енергия за собствено потребление" е количеството енергия, използвано за снабдяване на обекти, клонове и предприятия на собственика на съоръженията и инсталациите за производство на енергия от възобновяеми източници (съгласно § 1, т. 7 от Допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници).</p>	<p><u>Предложението се приема</u> Текста е прецизиран.</p>
<p>Енергия за собствено потреблен ие</p>	<p>"Енергия за собствено потребление" е количеството енергия, използвано за снабдяване на обекти, клонове и предприятия на собственика на съоръженията и инсталациите за производство на енергия от възобновяеми източници (съгласно § 1, т. 7 от Допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници).</p>					

			<p>Селскостопански продукти „селскостопански продукти“ означава продуктите, изброени в приложение I към Договора, с изключение на продуктите от риболов и аквакултури, попадащи в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета</p> <p>ПРЕДЛОЖЕНИЕ 6: Приложение № 5. Приложение I на Договора за функциониране на Европейския съюз да се редактира за да отговаря на определението. Предложеното съдържание на Приложение № 5 описва групи от Комбинираната номенклатура, но не и самите продукти от тези групи, които са предмет на определението.</p>	<p>Предложението се приема по принцип Приложение № 5 е прецизирано. Обръщаме внимание, че списъкът е по формата и съдържанието, съгласно член 38 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Договора за функционирането на Европейския съюз.</p>
			<p>Хора с трайни увреждания "Хора с трайни увреждания" са лица с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществения живот, и на които медицинската експертиза е установила вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност от 50 и над 50 на сто.</p> <p>ПРЕДЛОЖЕНИЕ 7:</p>	<p>Предложението не се приема. В този раздел се посочва определение на дадения термин. В Раздели 13 и 14.1 са посочени документите, с които се доказва съответствие с определените условия</p>

		<p>Да се допише административния документ, който ще доказва трайно намалена работоспособност.</p>	
		<p>1. Период на прием</p> <p>1. Крайната дата за подаване на заявления за подпомагане е съгласно заповедта по точка 2 от Раздел 17 „Други специфични условия“.</p> <p>2. Срокът за подаване на заявления за подпомагане може да се удължи в случаите по чл. 5, ал. 5 от Наредба № 4/2024 г.</p> <p>ПРЕДЛОЖЕНИЕ 8: Периодът на прием да се увеличи до края на май, 2025г., поради забавено отваряне на интервенцията, включително и поради липсващо приложение към УК, което не е подложено на обществено обсъждане.</p>	<p><u>Предложението не се приема</u> Приемите по отделните интервенции следват одобренията от Комитета по наблюдение на Стратегическия план по ОСП индикативен график.</p>
		<p>10.1. Критерии за допустимост на кандидатите</p> <p>1. За безвъзмездна финансова помощ могат да кандидатстват физически лица, регистрирани по Закона за занаятите като упражняващи занаят/и след вписване в регистър БУЛСТАТ по реда на чл. 3, ал. 1, т. 9 от Закона за регистър БУЛСТАТ.</p> <p>2. Кандидатите трябва да отговарят на определението за микропредприятие, съгласно дефиницията на чл. 3, ал. 3 от ЗМСП.</p>	

			<p>3. Кандидатите трябва да имат постоянен адрес на територията на селски район, съгласно Приложение № 4.</p> <p>4. Кандидатите трябва да отговарят на определението за самостоятелно зает занаятчия, съгласно дефиницията на чл. 5, ал. 2 от Закона за занаятите.</p>	
			<p>ПРЕДЛОЖЕНИЕ 9:</p> <p>1. Да се включат ЕООД с едноличен собственик физически лица, регистрирани по Закона за занаятите като упражняващи занаят/и. За целите на интервенцията да се наследяват качествата от физическото лице при оценка на допустимост и критерии за оценка на проекта.</p> <p>2. Да се допише допустимостта на Кандидат, който е представил документ по раздел 14.1 „26. ... свидетелство за придобита II или III степен на професионална квалификация в институции от системата на професионалното образование и обучение или диплома за висше образование, съответстващо на занаята, който иска да упражнява“, защото в 10.1 не се разглежда такава възможност.</p>	<p><u>Предложенията по точки 1 и 2 не се приемат</u> Допустимите по този прием кандидати са определени в одобрения Стратегически план по ОСП. Отделните конкретни изисквания по отношение на упражняваната дейност са съобразени със Закона за занаятите. В тази връзка, както условието по точка 4 от Раздел 10.1, така и документа по т. 26 от Раздел 14.1 са дефинирани съгласно разпоредбите на чл. 5, ал. 2 от Закона за занаятите.</p>
			<p>11. Допустими дейности</p> <p>1. Подпомагат се заявления за подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности, които са</p>	<p><u>Предложението се приема по принцип.</u> <u>Текстовете са прецизирани.</u></p>

насочени към развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности).

2. Дейностите по т. 1, включени в заявлението за подпомагане, са определени съгласно чл. 3, ал. 2, т. 1 от Закона за занаятите.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ 10:

Подробно и пълно да се изпишат в точката всички допустими дейности по интервенцията, а не да се препраща към нормативен акт.

11.1 Условия за допустимост на дейностите

1. За подпомагане по реда на тези условия кандидатите представят бизнес план по образец съгласно Приложение № 1, който съдържа подробно описание на планираните инвестиции и дейности за 5-годишен период, а в случаите на инвестиции за извършване на СМР включително и за разходите, за които не се кандидатства (Таблица 1А. Инвестиционни разходи, за които не се кандидатства за подпомагане, но са част от цялостния обект на инвестицията и без тях обектът не може да бъде завършен и/или да функционира самостоятелно.), но са част от цялостния обект на инвестицията и без тях обектът не може да бъде завършен

и/или да функционира самостоятелно от Приложение № 1 Бизнес план – за 10-годишен период.

10. Към заявленията за подпомагане се прилага подписано от кандидата описание на процеса, годишния капацитет на предприятието по видове продукция, заложи в производствената и търговска програма на бизнес плана и описание на необходимите за това машини, съоръжения и оборудване.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ 11:

1. Да се преномерират точките, защото са с непоследователна номерация. След точка 8 има отново точка 7. Точка 9 се обръща към самата себе си.
2. По точка 1 да се уточни дали 10-годишния срок се прилага за СМР по разрешение за строеж или за всяко СМР.
3. Точката да отпадне защото в нея е посочено, че данните трябва да са налични в бизнес плана и следва да са включени в обосновките в него. Ако не отпадне да се попълва в поле в заявлението в СЕУ, което се подписва от Кандидата.

По т. 1 предложението се приема.

По т. 2 предложението не се приема.

Условията по съдържанието и изискванията към изискуемият документ са подробно описани в Раздел 11.1, точки 2 и 3. Те са стандартни и същите са съобразени с утвърдената практика.

По т. 3 предложението се приема по принцип

Отчитайки спецификата на подпомаганите по този прием дейности, изискването по т. 10 в този случай, се изисква от самия занаятчия, а не от външно правоспособно лице.

Приложение № 1 Бизнес план е прецизирано.

		<p>12.2 Недопустими дейности</p> <p>10. Когато един кандидат е подал заявления за подпомагане по повече от един прием по интервенция II.Г.З „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ през 2025 г., финансова помощ се предоставя само на последното по време от всички.</p> <p>ПРЕДЛОЖЕНИЕ 12:</p> <p>1. В точка 10 да се уточни дали се отнася за настоящия прием, защото не е ясно как ще се прилага ограничението, ако проекта по втори или трети прием е за различна инвестиция?</p> <p>2. Да се посочат периодите на останалите приеми по интервенцията през 2025г., ако ще се прилага в този си вид.</p>	<p><u>Предложението се приема.</u> <u>Текстовете са прецизирани.</u></p>
		<p>11. Допустими разходи</p> <p>1. Допустими за подпомагане са разходи за строително монтажни работи (СМР) свързани с реконструкция/ремонт на недвижимо имущество;</p> <p>1.1. Реконструкция на сгради и помещения;</p> <p>1.2. Ремонт на сгради и помещения;</p> <p>1.3. Закупуване и инсталиране на инсталации за производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление и собствени нужди от фотоволтаични (соларни) системи ФЕЦ;</p>	

1.4. Закупуване и поставяне на преместваеми обекти.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ 13:

1. В точка 1 да се включат разходи за ново строителство, защото за същите има определена референтна цена в Приложение № 7 към УК.
2. В точка 1 да се обособят отделни подточки за основен и текущ ремонт, защото за същите има определена референтна цена в Приложение № 7 към УК и са отделени в отделни колони.
3. В точка 1 да се включат разходи за довършителни работи, защото за същите има определена референтна цена в Приложение № 7 към УК.
4. По подточка 1.3 да се впише, че разхода е СМР, защото се издава Разрешение за строеж или да се запише обратното- че не е СМР, защото в точка 12.1 се поставят изисквания към изпълнителите на тези разходи следва да са ясни изисквания към тях.

По т. 1 предложението се приема по принцип
В Приложение 7, колона „Д“ и колона „И“
включително до т. 9.3 за ново строителство са
маркирани като неприложими.

По т. 2 предложението не се приема.
Предложеното обособяване на разходите по СМР в
отделни позиции не е целесъобразно и не води до
подобряване подредбата и яснотата на условията
по Насоките за кандидатстване.

По т. 3 предложението се приема по принцип
В Приложение 7, колона „Д“ и колона „И“
включително до т. 9.3 за ново строителство са
маркирани като неприложими.

По т. 4 предложението не се приема.
Разходът е включен като подточка в разбивката на
допустимите разходи за СМР, с което ясно е
определен неговият характер. Отделно,
изискванията по отношение на допустимостта на
разходите за ФЕЦ от Раздел 12.1 са разписани и не
следва да бъдат допълвани.

12.1 Условия за допустимост на разходите

6. Разходите по точка 1.3 от Раздел 12 са допустими в случай, че дейностите по монтиране на съоръжения за слънчеви фотоволтаични преобразуватели се извършват единствено от юридически лица, ангажирани в екипа си лица (посочват се в офертите по т. 13 и т. 14), притежаващи необходимата професионална квалификация, включени в списъка по чл. 21 на Закона за енергията от възобновяеми източници, поддържан на интернет страницата на Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР):

https://www.seea.government.bg/bg/?option=com_grid&gid=14_mg_0&p=34.

12. За всеки заявен за финансиране разход от Раздел 12 „Допустими разходи“, който към датата на подаване на заявлението за подпомагане е включен в списъка по т. 11, кандидатът представя една независима оферта, която съдържа наименованието на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис на оферента, марка и модел (когато е приложимо), подробна техническа спецификация/количествено-стойностна сметка на активите/услугите, цена в левове или евро с посочен данък върху добавената стойност (ДДС). ДФЗ извършва съпоставка между размера на определения референтен разход и на предложения за финансиране от кандидата, като одобрява за финансиране разхода до по-ниския му размер.

13. За всеки заявен за финансиране разход от Раздел 12 „Допустими разходи“, който към датата на подаване на заявлението за подпомагане не е включен в списъка по т. 11, кандидатът представя **най-малко три съпоставими независими оферти**, които съдържат наименованието на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис на оферента, марка и модел (когато е приложимо), подробна техническа спецификация/количествено-стойностна сметка на активите/услугите, цена в левове или евро с посочен данък върху добавената стойност (ДДС). В тези случаи ДФЗ извършва съпоставка между размера на разхода, посочен във всяка от представените оферти, проверява за наличие на референтен разход за активите от избраните и неизбраните оферти, като одобрява за финансиране разхода до най-ниския размер.

14. В случаите по т. 11 и 12, оферентите, когато са местни лица, трябва да са вписани в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ към Агенцията по вписвания, а оферентите – чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство. Оферентите на СМР, местни и чуждестранни лица, трябва да бъдат вписани в Централен професионален регистър на строителя съгласно Закона за Камарата на строителите и да могат да извършват строежи и/или отделни видове строителни и монтажни работи от

			<p>съответната категория съгласно изискванията на чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите. Изискването за вписване в търговския регистър не се прилага за физически лица, предоставящи услуги по т. 4 от Раздел 12 „Допустими разходи“.</p> <p>15. Разходите за дълготрайни материални активи представляващи инвестиции в битово и офис обзавеждане и техника (като напр: телевизори, озвучаване, компютри и периферия, проектори, кафе машини, перални, сушилни, печки и котлони, микровълнови фурни, столове, канапета, дивани, маси, градински и други мебели) са допустими ако са на обща стойност до 5 на сто от допустимите разходи по тока 1, точка 2 и точка 3 от раздел 12.</p>	
			<p>ПРЕДЛОЖЕНИЕ 14:</p> <p>1. За офертите по точки 11 и 12 да се изисква наличие на следните реквизити: правна форма(ако е приложимо); ЕИК/БУЛСТАТ; седалище и адрес на оферента; телефон/GSM за връзка с оферента; email; име, презиме, фамилия на съставителя; длъжност или представителност на съставителя; подпис на съставителя; печат на фирмата, ако офертата не е подписана с КЕП. Предложените реквизитите ще осигурят информация за комуникация с оферента, защото при липсата на тези данни ДФЗ няма да разполага с информация до кого да изпрати</p>	<p><u>По т. 1 и т. 2 предложението не се приема</u> Установено е липсва такава необходимост и създаване на допълнителна административна тежест по изпълнение на предложението. В тази връзка, към УК не е включено предходно приложение за утвърдена форма на Запитване за оферта.</p> <p><u>По т. 3 предложението се приема по принцип</u> Текстовете са прецизирани</p>

запитването за потвърждение на офертата. С предложените реквизити ще се уточни точно кой е „оферента“, като ще се изискват данни за съставителя и подписващия офертата с цел уточняване на неговите права за това. С печата ще се осигури надлежна одитна следа за достоверност на офертата спрямо оферента.

2. Новите реквизити по точка 1 да се изискват и в текстовете за точки 23 и 24 от раздел 14.1
3. От общата сума на разходите по точки 1, 2 и 3 от раздел 12 трябва да отпадне самата сума за активите по точка 15. Активите по точка 15 са част от разходите по точки 1, 2 и 3 от раздел 12 и не следва % да се изчислява и върху тяхната стойност.

12.2 Списък с общи документи

1. Бизнес план във формат „xls“ или „xlsx“ (Приложение № 1).

Когато заявлението за подпомагане се подава от упълномощено лице, бизнес планът се представя с подпис/и и печат от кандидата на всяка страница, сканиран във формат „pdf“ или „jpg“, подписан на всяка страница от кандидата, както и във формат „xls“ или „xlsx“ по образец.

4. Декларация по чл. 4а, ал. 1 от ЗМСП (по образец, утвърден от министъра на икономиката) във формат на образца за 2024 г. (в случай, че финасовата 2024 г е приключена). Когато

заявлението за подпомагане се подава от упълномощено лице - във формат „.pdf“, „.jpg“, „.jpeg“, „.zip“, „.rar“ и „.7z“, подписана от кандидата и сканирана (Приложение № 3).

(Когато този документ не е представен към датата на подаване на заявлението за подпомагане, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по чл. 12, ал. 5 от Наредба №4 от 2024 г.

11. Заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на сградата, съоръжението, обекта, който ще се изгражда, ремонтира или обновява (важи в случаите на заявления за подпомагане, включващи разходи за СМР, и когато за предвидените СМР не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ). Представя се във формат „pdf“, „jpg“, „zip“ или „rar“.

13. Подробни количествени сметки, заверени от правоспособно лице по съответната част (важи в случай, че заявлението за подпомагане включва разходи за строително-монтажни работи, пряко свързани с изпълнение на дейностите по заявлението за подпомагане).

Представят се във формат „.pdf“, „.jpg“, „.xlsx“, „.xls“, „.rar“, „.7z“ и „.zip“.

14. Количествено-стойностни сметки във формат „.xlsx“, „.xls“ (важи в случай, че заявлението за подпомагане включва

			<p>разходи за строително-монтажни работи, пряко свързани с изпълнение на дейностите по заявлението за подпомагане).</p> <p>18. Подписано от кандидата описание на процеса, годишния капацитет на предприятието по видове продукция, заложен в производствената и търговска програма на бизнес плана и описание на необходимите за това машини, съоръжения и оборудване</p>	
			<p>ПРЕДЛОЖЕНИЕ 15:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Да се добави нова точка 1а, по която да се изисква таблица 1 от лист Т1 да се прилага с подпис и печат на Кандидата или подписана само с КЕП, защото липсва документ с подпис на Кандидата, който да го защитава спрямо това за което кандидатства и който да е прикачен в СЕУ. Подобна практика има ДФЗ при заявка за плащане спрямо таблицата за разходите. 2. В точка 4 да се поясни спрямо какво обстоятелство се приема „че финасовата 2024 г е приключена“, както и да се уточни дали е задължително изискуем. 3. В т.11 е записано „изграждане“. Да се уточни в допустимите разходи дали е допустимо, защото в предложените текстове липсва такава допустимост. 4. Ако в УК не е уточнено, че ФЕЦ е СМР- да се добави изискване за представяне на КСС и за ФЕЦ в точки 12 и 14. 5. Точка 18 да отпадне, защото данните следва да са описани в бизнес план. Ако не се приеме- да се 	<p><u>По т. 1 предложението не се приема</u> При наличие на интегрирана информационна системата, каквато е СЕУ, това вече не е необходимо, тъй като подаденото заявление, ведно с всички прикачени изискуеми документи се подписва с КЕП на кандидата.</p> <p><u>По т. 2 предложението се приема по принцип.</u> Текстовете са <u>прецизирани</u>.</p> <p><u>По т. 3 предложението се приема</u> Текстовете са прецизирани.</p> <p><u>По т. 4 предложението не се приема.</u> Разходите за закупуване и инсталиране на инсталации за производство на енергия от ВЕИ за</p>

			<p>създаде ново приложение със структура и указания, които да дадат ясното по неговото съдържание.</p>	<p>собствено потребление и собствени нужди от фотоволтаични (соларни) системи ФЕЦ са част от допустимите за подпомагане разходите за строително монтажни работи. В тази връзка цитираните документи по т.12 и т. 14 са относими към разходите за ФЕЦ.</p> <p><u>По т. 5 предложението се приема по принцип</u> Текстовете в Приложение № 1 Бизнес план са прецизирани. Документът по точка 18 остава изискуем.</p>
--	--	--	--	--